

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/83/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200083
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubica Filová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200083.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa A. K., bytom B. XXX, I., zastúpeného JUDr. Ivanom Hubkom, advokátom so sídlom Gaštanová 7/35, Žilina, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2014, č. k. 25Sd/25/2014-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 17. apríla 2014, č. k. 25Sd/25/2014-44, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. novembra 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 139,82 €, k rukám jeho právneho zástupcu, JUDr. Ivana Hubku, AK Gaštanová 7/35, Žilina do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. novembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.") a 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.") zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol právoplatným rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. SPC-38.933-2/5-2004 z 21. decembra 2004 priznaný od 01. decembra 2004 výsluhový dôchodok podľa § 128 a § 68 ods. 2 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) v sume úhrnu starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. a prídavku k starobnému dôchodku. Žiadosťou zo dňa 19. júla 2013 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 19. júla 2010. Krajský súd dospel k záveru, podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení posúdilo a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určilo Ministerstvo vnútra SR Bratislava. Navrhovateľovi boli zohľadnené všetky preukázané doby, vrátane doby štúdia a preto nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania vzniknúť nemôže. Rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom a právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveným v rozsudkoch sp. zn. 9So/108/2012 a 9So/190/2011. Napadnuté rozhodnutie preto ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol nesprávne zistenie skutkového stavu a nesprávne posúdenie veci krajským súdom. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Zb., pre ktorý mu bola započítaná len doba základnej vojenskej služby a služobného pomeru, ale ostatné doby jeho dôchodkového poistenia mu hodnotené neboli. Súbeh výsluhového dôchodku a starobného dôchodku sa podľa všeobecne záväzných predpisov nevylučuje. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny s tým, že navrhovateľovi bol výsluhový dôchodok priznaný vo výške starobného dôchodku spolu s prídavkom k starobnému dôchodku a pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Je nepochybné, že navrhovateľ ako príslušník Policajného zboru SR („policajt“) vykonával službu v služobnom pomere od 01. októbra 1969 do 30. novembra 1997 a od 01. februára 1999 do 30. novembra 2004. Pre výpočet výsluhového dôchodku mu podľa rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. SPC-38.933-2/5-2004 z 21. decembra 2004 bola zhodnotená doba služby v rozsahu 36 skončených rokov (vrátane doby základnej vojenskej služby od 02. októbra 1967 do 25. septembra 1969).

Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods.1 písm. a/ v spojení s § 129 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

V zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129), t.j. aj príslušníkov zborov nápravnej výchovy (neskôr Zboru väzenskej a justičnej stráže), zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. i § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľ do 31. decembra 1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. mu zostal zachovaný nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov.

Navrhovateľ sa narodil XX.XX.XXXX. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods. 2 v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšil dňom XX. E. XXXX a jeho služobný pomer skončil dňom 30. novembra 2004.

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., keďže vek 55 rokov nedovŕšil pred dňom 01. júlom 2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije.

Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 01. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. Ak rozhodujúce obdobie na určenie priemerného osobného mzdového bodu je kratšie ako desať rokov, predlžuje sa toto rozhodujúce obdobie pred 01. januárom 1994 tak, aby bolo desať rokov. Ustanovenia § 63 ods. 1 až 8 platia rovnako.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

V zmysle čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol v dobe od 01. septembra 1964 do 30. júna 1967 v učňovskom pomere a od 01. decembra 1997 do 31. januára 1999 bol evidovaný ako nezamestnaný na úrade práce.

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila doby v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok (tento názor si osvojil aj krajský súd), taký záver nie je ničím podložený.

Z rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. SPC-38.933-2/5-2004 z 21. decembra 2004 totiž nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania, resp. obdobie evidovanej nezamestnanosti. Vyplýva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol od 01. decembra 2004 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona

č. 328/2002 Z. z., keďže splnil podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods. 1 uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z.

V zmysle § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. SPC-38.933-2/5-2004 z 21. decembra 2004 na účely výsluhového zabezpečenia bola navrhovateľovi ako doba trvania služobného pomeru zhodnotená doba v trvaní 36 skončených rokov.

Keďže výška výsluhového dôchodku, vypočítaná podľa § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 100/1988 Zb.) a sumy prídavku k starobnému dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z.), v súlade s § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. mu výsluhový dôchodok bol priznaný v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím Ministerstva vnútra SR nebol priznaný starobný dôchodok. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z dôvodu, že výsluhový dôchodok mu bol priznaný vo výške starobného dôchodku vypočítanej podľa zákona č. 100/1988 Zb. spolu s prídavkom starobného dôchodku a pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba, nepostupovala v súlade so zákonom.

Nie je zrejmé, na základe akých podkladov dospel krajský súd k záveru, že navrhovateľovi bola pre nárok na výsluhový dôchodok zohľadnená všetka preukázaná doba (doba štúdia, doba výkonu služby aj doba evidencie na úrade práce), keďže takáto skutočnosť z obsahu spisu ani z rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. SPC-38.933-2/5-2004 z 21. decembra 2004 nevyplýva.

Odvolací súd považuje za nesprávny aj záver krajského súdu, že svoje rozhodnutie oprel o právny názor vyslovený v rozsudkoch Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/41/2008, 9So/108/2012 a 9So/190/2011. Uvedenými rozhodnutiami najvyšší súd zrušil rozhodnutia odporkyne z tých istých dôvodov, aké uviedol v tomto rozsudku.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250j ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znova, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.). Odporkyňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok po zhodnotení všetkých dôb poistenia tak v osobitnom ako aj všeobecnom poistnom systéme, pričom sumu starobného dôchodku môže krátiť v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (č. 416/1991 Zb.).

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 250k ods. 1 v spojení s 224 ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania v celej vyčíslenej výške, pretože právny zástupca vyčíslil trovy za konanie v jednej šestine výpočtového základu, avšak podľa § 11 ods. 4 veta druhá zákona č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu. Odporkyni uložil uhradiť navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie zastúpenia, podanie odvolania) á 61,87 € podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. + 2 x režijný paušál 8,04 €, to je spolu v sume 139,82 €, ktorú je odporkyňa povinná uhradiť k rukám právneho zástupcu navrhovateľa do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.